

KANNANOTTO 16.5.2023

Savon ja Karjalan ratojen välityskyvyn parantamiseen on ryhdyttävä välittömästi

Venäjän Ukrainaan aloittaman hyökkäyssodan johdosta tapahtuneet toimintaympäristön muutokset näkyvät vahvasti koko itäisen Suomen liikennejärjestelmässä, erityisesti Savon ja Karjalan radoilla. Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien strategisen tilannekuvan mukaan Saimaan kanavan liikennöinnin loppuminen sekä puutavaran tuonnin päättyminen Venäjältä ovat lisänneet kuljetuksia pääosiltaan yksiraiteisilla Savon ja Karjalan radoilla. Tavaraliikennemäärät ovat eräillä rataosuuksilla kasvaneet jopa 50 %. Tuoreet rautatiekuljetusten liikenne-ennusteet vuoteen 2030 osoittavat liikennemäärien kasvua Savon ja Karjalan radoille myös jatkossa, ja kuljetusten määrä tulee pysymään korkealla aina vuoteen 2060 ulottuvissa ennusteissa.

Korjausvelka Savon ja Karjalan radoilla on kasvanut sietämättömäksi. Esimerkiksi Karjalan radan Kiteen Syrjäsalmen sillan korjauksen ja korjauksesta johtuvan liikennöinnin katkeamisen vaikutukset tulevat lisäämään Savon radan tavarakuljetusten määriä ja haastamaan radan kapasiteetin, koska muuta vaihtoehtoista reittiä ei ole Savonlinnan Laitaatsalmesta puretun ratasillan vuoksi. Myös Savon radalle on suunniteltu ratatöistä johtuvia liikennekatkoja kesälle 2024, mikä lisää tilanteen haastavuutta. Vaikutukset heijastuvat koko itäisen Suomen liikennejärjestelmään.

Nyt on syytä tarkastella koko itäisen Suomen tavaralogistiikan kannalta kriittistä rataverkkoa ja turvata sen välityskykyä. Jo huoltovarmuuden näkökulmasta ratojen toimintavarmuus on turvattava. Välityskykyä on parannettava välittömästi Savon radalla jo ennen Karjalan radalle vuonna 2024 tulevaa liikennöintikatkoa. Karjalan radalle tulevaa liikennöintikatkoa on hyödynnettävä siten, että samaan aikaan radalla tehdään myös muita välityskykyä parantavia toimenpiteitä. Tärkeää on varmistaa, että toimenpiteet parantavat välityskyvyn lisäksi myös henkilöjunaliikenteen nopeuttamista.

Uuden eduskunnan on Liikenne 12 -suunnitelmassa otettava huomioon Savon ja Karjalan ratojen merkitys ja muuttuneet liikennemäärät. Kyseisillä radoilla on suuri merkitys maamme turvallisuudelle, huoltovarmuudelle sekä koko Suomen teollisuuden kannattavuudelle ja kilpailukyvyllä. Liikenne 12 -suunnitelma on käytännössä eduskunnan tärkein työkalu liikenneverkkojen suunnittelun ohjaamiseen. Itäisen Suomen maakuntaliitot tulevat mielenkiinnolla seuraamaan valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadintaa ja pitävät huolen siitä, että alueen kansanedustajat ja kaikki eduskuntapuolueet saavat riittävästi oikeaa

tietoa ja perusteluja Savon ja Karjalan ratojen järeiden kehittämistoimenpiteiden saamiseksi eteenpäin.

Itä-Suomen neuvottelukunta on 2.3.2023 esittänyt rataverkon kehittämiseksi seuraavat toimenpiteet:

I Kori: Itäisen Suomen saavutettavuuden parantaminen ja huoltovarmuuden turvaaminen	II Kori: Käynnistettyjen kehittämishankkeiden loppuunsaattaminen ja suunnitteluvalmiuden parantaminen	
<p>1. Karjalan radan välityskyvyn parantaminen, kehittäminen ja nopeudennosto</p> <ul style="list-style-type: none">• Luumäki-Joutseno kaksoisraide, ka noin 250 M€* (ratasuunnittelu aloitettu)• Imatra-Joensuu, ka noin 330 M€* (ratasuunnittelu käynnistymässä) <p>2. Savon radan välityskyvyn parantaminen, kehittäminen ja nopeudennosto (Proxion Oy:n v. 2021 laatiman Kouvola-Kajaani-rataosan selvityksen mukaan ka. 791 M€*)</p> <ul style="list-style-type: none">• Kouvola-Kuopio parantaminen ja nopeudennosto (tarveselvitys tekeillä)• Kuopio-Kajaani parantaminen (tarveselvitys tekeillä) <p><small>*Kustannusarviot perustuvat liikennehallinnon aineistoihin, jotka tulee päivittää ja pitää ajantasalla. Kustannusarvioihin liittyy epävarmuutta. Arviot tarkentuvat myöhemmin tarkemman suunnitteluyhteydessä.</small></p>	<p>Ratasuunnitelmat valmiit</p> <ul style="list-style-type: none">• Kuopion ratapihojen puuttuvat parantamistoimenpiteet, ka noin 35 M€*• Kontiomäki-lisalmi-Ylivieska radan parantamistoimenpiteet, ka noin 70 M€* <p>Jatkosuunnittelua vaativat</p> <ul style="list-style-type: none">• Rataverkon välityskyvyn parantaminen ja sähköistys väleille:<ul style="list-style-type: none">• Joensuu-Kontiomäki• Joensuu-Varkaus-Pieksämäki• Joensuu-Viinijärvi-Siilinjärvi• Lauritsalan ratapihan kehittäminen liikennöitäväksi nykyistä pidemmille junille• Digiratahankkeen nopeampi toteuttaminen Savon ja Karjalan radoilla	<p>Savon radasta väliltä Kouvola–Kuopio ja Karjalan radasta siihen liittyvine poikittaisyhteyksineen ml. Joensuu–Kontiomäki rata on valmistumassa Väyläviraston tarveselvitys ja hankearviointi. Selvityksen ja arvioinnin valmistumisen myötä hankkeiden sisältö ja kustannusarvio tulevat muuttumaan.</p> <p>Tarveselvityksissä otetaan huomioon myös välityskyvyn parantaminen. Yksittäisiä toimenpiteitä voidaan tehdä tarvittaessa nopeastikin.</p>

Itä-Suomen neuvottelukunta 16.5.2023

Pentti Mäkinen
Maakuntajohtaja, Etelä-Savo

Satu Vehreävesa
Vs. maakuntajohtaja, Pohjois-Savo

Satu Sikanen
Maakuntajohtaja, Etelä-Karjala

Markus Hirvonen
Maakuntajohtaja, Pohjois-Karjala

Pentti Malinen
Maakuntajohtaja, Kainuu